VerDieping: Taiwan, het nieuwe geopolitieke epicentrum

Beschrijving

Na de val van Kaboel is de kans toegenomen dat Taiwan weer een volledig onderdeel wordt van de volksrepubliek China. De hele wereld heeft immers kunnen zien hoe 75.000 leden van de Taliban een volgens de Verenigde Staten goed getraind Afghaans leger van 300.000 man wist te overrompelen. Blijkbaar is de Amerikaanse veiligheidsparaplu niet meer waterdicht. Het Chinese volksleger bestaat uit 3 miljoen man die het moeten opnemen tegen 300.000 Taiwanese militairen. Zonder steun van de Amerikanen weet Taiwan dat een eventuele strijd al op voorhand is verloren. Wat zijn de gevolgen voor beleggers?

Geschiedenis van Taiwan

Taiwan is een eiland voor de Chinese kust. Het ligt afgezonderd, maar is voor China zeer bereikbaar. De volksrepubliek ziet Taiwan als een opstandige provincie. Tegelijkertijd zien de Taiwanezen Taipei als hoofdstad van heel China. Het eiland is sinds 1949 in handen van de Kwomintang, Chinese nationalisten die gevlucht zijn nadat de communisten de oorlog gewonnen hadden. De Verenigde Staten erkenden Taiwan lang als gezaghebber van heel China, maar eind jaren zeventig wordt de regering in Peking door de Amerikanen en de rest van de wereld erkend. Eind jaren tachtig wordt Taiwan een democratie, maar de eerste volledig vrije verkiezingen volgen pas in 2000. Sindsdien draait het in de politiek van het land om twee partijen. De Democratische Progressieve Partij die aanstuurt op meer onafhankelijkheid en de Kwomintang die aanstuurt op hereniging of effectief de handhaving van het status quo. Peking hoopt Taiwan net als Hongkong via het principe van â??Ã©Ã©n land, twee systemenâ?? weer bij het land te kunnen voegen, maar het recente ingrijpen in Hongkong laat zien dat het geduld van Peking eindig is. De Chinese veiligheidswet die Peking onder andere meer macht geeft in Hongkong, geldt uitdrukkelijk ook voor Taiwan. Nationale integriteit is voor de Chinese communistische partij een groot goed, alleen al door haar ontstaansgeschiedenis in een verscheurd China. Door koloniale machten was het land verdeeld en die hadden diverse havens (Hongkong, Macau, Tsingtao en Dalian) in handen. Na de val van de Qing-dynastie werd MongoliÃ« een apart land en werd Mantsjoerije bezet door de Japanners. De belangrijkste doelstelling van Peking is het streven naar nationale eenheid. Door de sterke groei van de Chinese economie raakt Taiwan internationaal steeds meer geÃ¯soleerd.

De straat van Taiwan als alternatief voor de Perzische Golf

Olie speelde altijd een belangrijke rol in de Amerikaanse politiek in het Midden-Oosten. Dat belang is afgenomen nu de Verenigde Staten steeds meer zelfvoorzienend is geworden als gevolg van nieuwe technieken als fracking en horizontaal boren. Olie is wel van belang voor China, maar het land besteedt meer aan het importeren van semiconductors dan aan de import van olie. De aanpak van Huawei door de Amerikanen heeft veel kwaad bloed gezet in Peking. De Amerikanen vreesden vooral het â??Made in China 2025â??-programma dat aanstuurt op een grotere Chinese autonomie, ook op het gebied van technologie. En dan komt Taiwan in beeld. Op Taiwan staan productielocaties van Taiwan Semiconductor & Manufacturing Corporation (TSMC) en dat is de grootste foundry ter wereld. Een foundry produceert chips voor andere partijen. Soms hebben die in het verleden zelf geproduceerd, maar door de hoge kosten voor zoâ??n fabriek zijn ze â??fablessâ?? gegaan en hebben ze de productie uitbesteed aan TSMC. TSMC kreeg daardoor zo veel kritische massa dat het zich de nieuwste technologie kon veroorloven, waarmee eigenlijk alleen TSMC high-end-chips kan produceren. Zo is onder meer Apple vaste klant bij TSMC. Het bijzondere is nu dat Amerikanen de Chinezen de nieuwste technologie willen onthouden, maar dat China via Taiwan die technologie eigenlijk al in huis hebben. Taiwan is opeens van strategisch belang en dat is terug te zien aan de militaire belangstelling van zowel de Amerikanen als de volksrepubliek. De Amerikaanse marine vaart om te provoceren door de straat van Taiwan en afgelopen weekend schonden maar liefst 38 Chinese militaire vliegtuigen het luchtruim van Taiwan. Toch is het maar de vraag of de Amerikanen Taiwan tot de laatste snik willen verdedigen. Wat dat betreft oogt het vertrek van de Amerikanen uit Kaboel als een signaal voor China dat het in Taiwan haar gang kan gaan.

De wereld kan niet zonder China

De Verenigde Staten is nog steeds de militaire supermacht in de wereld, maar China is nu wel een economische supermacht. De Amerikaanse economie kan niet meer zonder China, of daar staat zoveel welvaartsverlies tegenover dat zoâ??n stap zelfs voor de Amerikaanse politiek te risicovol is. Amerika durft streng te zijn tegen China op het moment dat het economisch voldoende lucht heeft, maar zodra de economie afzwakt zijn de Amerikanen de eersten om een compromis te sluiten. De wereld heeft China binnenkort in Glasgow ook nodig als het de klimaatcrisis wil bestrijden. Zonder China komt er geen energietransitie. Niet alleen staan 9 van de 10 grootste producenten van zonnecellen in China, het land staat op Ã©Ã©n waar het gaat om de uitstoot van broeikasgassen. China wil die energietransitie graag in gang zetten, maar zal er van de Amerikanen wel wat voor terug willen. Taiwan is in meerdere opzichten van levensbelang voor China, maar dat is het niet voor de Verenigde Staten. China is vastberaden ten aanzien van Taiwan, de geloofwaardigheid van de Amerikanen is na Kaboel afgenomen. Er zijn verschillende scenarioâ??s hoe Peking meer controle kan krijgen over Taiwan. China lijkt de voorkeur te hebben voor een niet-militaire oplossing, liefst een lokale leider in Taiwan die steun vraagt van de Volksrepubliek. Na zoâ??n actie zou de kans op een economische boycot van de Verenigde Staten minimaal zijn, een boycot die overigens aan beide kanten veel schade zal veroorzaken. Op het moment dat China erin slaagt om in ieder geval technologisch onafhankelijk te zijn van de Amerikanen, nemen de kansen op hereniging toe. Beleggers doen er verstandig aan in dit kader niet al hun kaarten op de Verenigde Staten te zetten door juist ook in China te beleggen.